

voortgang met financieringsinstrumenten vanuit ESI-fondsen

Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij

Financieringsinstrumenten

Financieringsinstrumenten medegefinancierd door Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij zijn een duurzame en efficiënte manier om te investeren in de groei en ontwikkeling van mensen en bedrijven in de visserij- en aquacultuursector en kunnen het geïntegreerde maritiem beleid ondersteunen. Ze ondersteunen een breed scala van ontwikkelingsdoelstellingen die ten goede komen aan een brede groep begunstigen. De financiering kan vervolgens worden hergebruikt voor verdere investeringen.

Als één van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen draagt het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) bij aan het ondersteunen en invoeren van het hervormde Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GBV) en aan het geïntegreerd maritiem beleid van de EU.

Het totale budget voor het EFMZV zal voor de 2014-2020 periode meer dan €6 miljard bedragen. Steun wordt verleend aan visserijen (met inbegrip van het verzamelen van gegevens en controle), aquacultuur en verwerking, evenals aan de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgebieden en het geïntegreerd maritiem beleid.

EFMZV steun kan worden verstrekt in de vorm van subsidies maar ook worden steeds vaker financieringsinstrumenten gebruikt.

In de 2007-2013 periode werden behalve in een klein aantal lidstaten (met inbegrip van Letland en Nederland) financieringsinstrumenten niet veel gebruikt met betrekking tot het Europees Visserijfonds (EVF).

Financieringsinstrumenten

- moeten worden terugbetaald;
- zijn revolveren, d.w.z. investeringen die zijn terugbetaald worden weer opnieuw geïnvesteerd in hetzelfde gebied;
- zijn geschikt voor financieel rendabele projecten, d.w.z. projecten waarvan verwacht wordt dat zij genoeg inkomen of besparingen genereren om de ontvangen ondersteunende financiering weer terug te betalen;
- zijn ontworpen om medefinanciering van andere bronnen aan te trekken, inclusief particuliere investeringen, om de hoeveelheid middelen die beschikbaar zijn in bepaalde sectoren/gebieden waar toegang tot financiën moeilijk is te verhogen;
- kunnen de vorm van leningen, garanties of aandelenkapitaal aannemen;
- kunnen ook de ontwikkeling van de aanbodzijde ondersteunen, door bij te dragen aan de ontwikkeling van de markt;
- kunnen in combinatie met subsidies gebruikt worden; en
- kunnen beheerd worden door nationale of regionale banken, internationaal organisaties zoals de Europese Investeringsbank of het Europees Investeringsfonds, financiële intermediairs, en (in het geval van leningen en garanties) managementautoriteiten.

De voordelen van financieringsinstrumenten worden steeds meer erkend en daarom wordt in 2014-2020 de mogelijkheid geboden om financieringsinstrumenten te gebruiken voor **alle thematische doelstellingen**. Financieringsinstrumenten worden naar verwachting ook nog verder versterkt door verbeterde en meer flexibele implementatie mogelijkheden.

Financieringsinstrumenten kunnen worden medegefinancierd door EFMZV om de **investeringsprioriteiten beschreven in de EFMZV operationele programma's van de lidstaten te ondersteunen**. Ze kunnen bijdragen aan de uitvoering van veel EFMZV maatregelen, op voorwaarde dat er **een markt-falen geïdentificeerd is**, d.w.z. gevallen waar banken niet bereid zijn om te lenen en/of waar de particuliere sector niet bereid is om te investeren.

Financieringsinstrumenten kunnen dus een bijdrage leveren aan het behalen van de volgende EFMZV doelstellingen:

- bevorderen van een concurrerende, ecologisch duurzame, economische haalbare en maatschappelijk verantwoorde visserij en aquacultuur;
- bevorderen van de uitvoering van het GVB;
- bevorderen van een evenwichtige en inclusieve territoriale ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgebieden;
- bevorderen van de ontwikkeling en uitvoering van het geïntegreerd maritiem beleid van de EU op een wijze die complementair is aan het cohesiebeleid en het GVB.

Financieringsinstrumenten zijn **beschikbaar voor alle soorten begunstigden in de visserij- en aquacultuursector in inkomsten genererende projecten**. In de verwerkingssector kan steun voor bedrijven buiten het MKB alleen worden ontvangen via financieringsinstrumenten. Gezien de relatief kleine omvang van het EFMZV, is er een extra mogelijkheid om synergiën met andere al bestaande of in 2014-2020 opgerichte FI's vanuit EFRO, ESF of ELFPO te verkennen.

Een breed scala door het EFMZV ondersteunde financieringsinstrumenten kunnen mogelijk worden uitgevoerd:

- **Leningen** kunnen beschikbaar worden gesteld als er geen commercieel aanbod is (bijvoorbeeld van banken), of kunnen worden aangeboden tegen betere voorwaarden ten opzichte van commerciële opties (bijvoorbeeld een lagere rente, langere looptijden, of met minder onderpand-eisen). Zo zouden leningen beschikbaar kunnen worden gemaakt om vissers en hun families te helpen met het verbreden van hun inkomstenbronnen door het ontwikkelen van vis toerisme, voedsel-gerelateerde bedrijven zoals restaurants, gerelateerd aan de belangrijkste visactiviteiten, starterssteun voor jonge vissers bij de aanschaf van hun eerste vissersboot, of investeringen aan boord die gericht zijn om het verhogen van de energie efficiëntie van vissersboten.
- **Microkredieten** zijn kleine leningen voor mensen en kleine bedrijven die vaak geen toegang hebben tot financiële diensten. Doorgaans worden microkredieten verstrekt met een korte leningsperiode en wordt er geen of een lagere onderpand gevraagd, bijvoorbeeld leningen voor aanschaf van selectiever vistuig om de toegevoegde waarde en kwaliteit van de oogst te verbeteren

of projecten in het kader van gemeenschap geleide lokale ontwikkeling.

- **Garanties** geven de kredietgever zekerheid dat de investering zal worden terugbetaald indien een kredietontvanger in gebreke blijft zijn verplichtingen na te komen. Garanties kunnen toegang bieden tot commerciële leningen voor investeringen die kredietgevers anders te riskant zouden hebben gevonden, zoals innovatie projecten in de verwerkingssector of aquacultuur of gekoppeld aan de instandhouding van mariene biologische hulpbronnen.
- **Aandelenkapitaal** betreft investeringskapitaal in een onderneming in ruil voor een deel van het eigendom in de onderneming; investeerders in aandelenkapitaal kunnen een controlerende functie over het management binnen de onderneming uitvoeren en kunnen in de winst delen. Aandelenkapitaal kan in verschillende fases van de onderneming geïnvesteerd worden, maar aandelenkapitaal vanuit publieke fondsen wordt meestal in de vroege fase van een onderneming gebruikt als zaai- of start-up-kapitaal (inclusief risicokapitaal). Het rendement hangt af van de groei en winstgevendheid van de onderneming. Dit wordt terugverdiend als de investeerder de aandelen van de onderneming verkoopt aan een andere investeerder (“uittrede”) of een primaire emissie (ook wel beursgang genoemd). Aandelenkapitaal is vooral relevant voor ondernemingen die als risicovol worden beschouwd of een hoog groeipotentieel hebben, bijvoorbeeld ondernemingen die innovatieve duurzame technieken testen in de aquacultuur of verwerkingssector.

Financieringsinstrumenten kunnen ook worden aangeboden in combinatie met subsidies en andere vormen van ondersteuning. Het is vaak noodzakelijk om de investeringsbereidheid als een voorwaarde voor het aantrekken van beleggingsfondsen te verbeteren. Advies en andere vormen van ondersteuning kunnen worden gesubsidieerd door het EFMZV.

Financieringsinstrument die worden medegefinancierd door EFMZV kunnen op de lange termijn bijdrage aan diversificatie van investeringsmogelijkheden door activiteiten te ondersteunen in gevallen waar investeringen niet optimaal zijn en door het stimuleren en ondersteunen van commercieel haalbare projecten en het openen van nieuwe marktkansen. Zij bieden ook nieuwe mogelijkheden voor investeerders en financiële intermediairs, omdat projecten door participatie van de publieke sector in financieringsinstrumenten en de gerelateerde risicodeling aantrekkelijker worden. Toegang tot financiering is vaak moeilijk en duur voor bedrijven in de land- en bosbouwsector. In veel lidstaten wordt de sector voor het verstrekken van

leningen door veel banken en financiële instellingen als risicovol beschouwd. Toch kunnen door de risicodeling en steun van de publieke sector dit soort investeringen aantrekkelijker worden.

Voor meer informatie

The EFMZV: verordening (EU) Nr. 50//2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2015, inzake het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 2328/2003, (EG) nr. 861/2006, (EG) nr. 1198/2006 en (EG) nr. 791/2007 van de Raad en Verordening (EU) nr. 1255/2011 van het Europees Parlement en de Raad OJ L149 of 20 May 2014.

Voor een handleiding over financieringsinstrumenten in ESI-fondsen programma's voor managementautoriteiten:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Voor informatie over de methodologie voor de ex-ante evaluatie voor financieringsinstrumenten:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Voor de 'fi-compass' website, het platform voor adviesdiensten m.b.t. financieringsinstrumenten in het kader van ESI-fondsen:

<http://www.fi-compass.eu/>

Voor meer informatie over de verordeningen voor het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en visserij en andere Europese Structuur- en Investeringsfondsen inclusief de uitvoerings- en gedelegeerde handelingen:

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_nl.htm

Voor informatie betreffende de staatssteun regels voor visserij en aquacultuur:

http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_nl.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg